

Statistik om landbaserad vindkraft

Beslut, ansökningar, samråd och tillståndsgivna projekt status efter första halvåret 2022

Denna sammanställning är en uppdatering av en [tidigare rapport](#) som Westander Klimat och Energi skrivit till Svensk Vindenergi med statistik över både land- och havsbaserad vindkraft 2014–2021. I den tidigare rapporten finns kompletterande information och metodbeskrivningar. Beräkningar av potentiell årsproduktion per vindkraftverk, investeringskostnader samt uppdatering avseende Q3 2022 baseras på information från Svensk Vindenergi.

På uppdrag av Svensk Vindenergi

Henrik Westander och Jessica Henryson, 2022-09-30
Westander Klimat och Energi

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1. Avgjorda ansökningar	4
1.1 Perioden 2014–2021	4
1.2 Första halvåret 2022	4
1.3 Samtliga avgjorda ansökningar	5
2. Ansökningar i tillståndsprocess	5
2.1 Utgången av första halvåret 2022	5
3. Antal ansökningar	6
3.1 Perioden 2014–2021	6
3.2 Första halvåret 2022	6
4. Antal samråd	7
4.1 Perioden 2014–2021	7
4.2 Första halvåret 2022	7

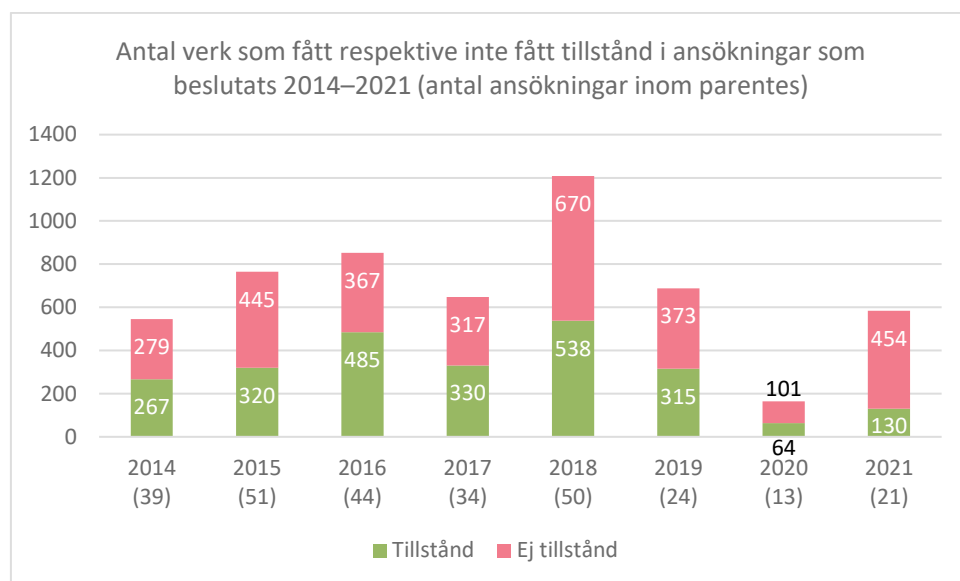
Sammanfattning

- **Prognosen.** Svensk Vindenergis prognos, som främst baseras på beställda turbiner, är att vindkraften ökar med drygt 7 TWh om året mellan 2021 och 2024, då vindkraften förväntas producera drygt 50 TWh.
- **7 TWh om året.** För att därefter fortsätta att öka den landbaserade vindkraften med 7 TWh om året krävs att det årligen installeras cirka 300 verk med den teknik som är aktuell idag, där varje verk producerar 0,023 TWh).
- **Nya beviljade verk.** Under det första halvåret 2022 avgjordes 11 ansökningar avseende 205 verk, varav 137 verk beviljades. Lannaberget & Broboberget stod för 115 av dessa verk.
- **Samlad bild tillståndsgivna verk.** Av 2 449 tillståndsgivna verk (som avgjorts i första instans efter den 1 januari 2014 och som hade beviljats slutligt tillstånd den 30 juni 2022) var 487 verk tagna i drift vid utgången av 2021.
 - 763 verk var investeringsbeslutade vid halvårsskiftet 2022.
 - Under kvartal 3 2022 har hittills 141 verk aviserats eller investeringsbeslutats.
 - 494 verk var fortfarande aktuella, men ännu inte investeringsbeslutade
 - Om samtliga 494 fortfarande aktuella verk skulle byggas, och varje verk i genomsnitt producerar 0,023 TWh, så skulle det motsvara cirka 11,3 TWh i produktion.
 - 494 verk, med den teknik som är aktuell idag, representerar en sammanlagd investering på cirka 37 miljarder SEK.
 - 564 verk är i process för ändringstillstånd, blir inte av eller har oklar status.
 - Därutöver tillkommer 882 tillståndsgivna verk i Markbygden i Piteå, som regeringen i ett tidigare skede lämnat sitt klartecken till och som delvis har byggts eller kommer att byggas.
- **Ej avgjorda ansökningar.** Vid halvårsskiftet 2022 fanns 46 ansökningar med totalt 892 verk som inte var avgjorda. I de 21 projekt (373 verk) där beslut har fattats i första *eller* andra instans har 213 verk (57 procent) beviljats och 160 verk (43 procent) avslagits. Det indikerar att andelen beviljade verk kan komma att öka något från genomsnittet om 45 procent perioden 2014 till 2021.
 - Om 892 verk i tillståndsprocess får tillstånd och realiserar, och verken i genomsnitt producerar 0,023 TWh, skulle den årliga produktionen uppgå till cirka 20,5 TWh.
 - 892 verk, med den teknik som är aktuell idag representerar, en sammanlagd investering på cirka 67 miljarder SEK.
- **Nya ansökningar.** Under de tre senaste åren lämnades det in ansökningar om cirka 235 verk om året. Det första halvåret 2022 lämnades det bara in sju ansökningar avseende totalt 71 verk. Antalet ansökningar kommer sannolikt att öka under kommande tid.
- **Nya samråd.** Det har sedan 2016 varit en successiv ökning av antalet samråd och antalet verk i samråden. Under 2021 inleddes 43 samråd avseende 794 verk. Den första halvan av valåret 2022 inleddes endast nio samråd, avseende totalt 89 verk. Antalet samråd kommer sannolikt att öka efter valet.

1. Avgjorda ansökningar

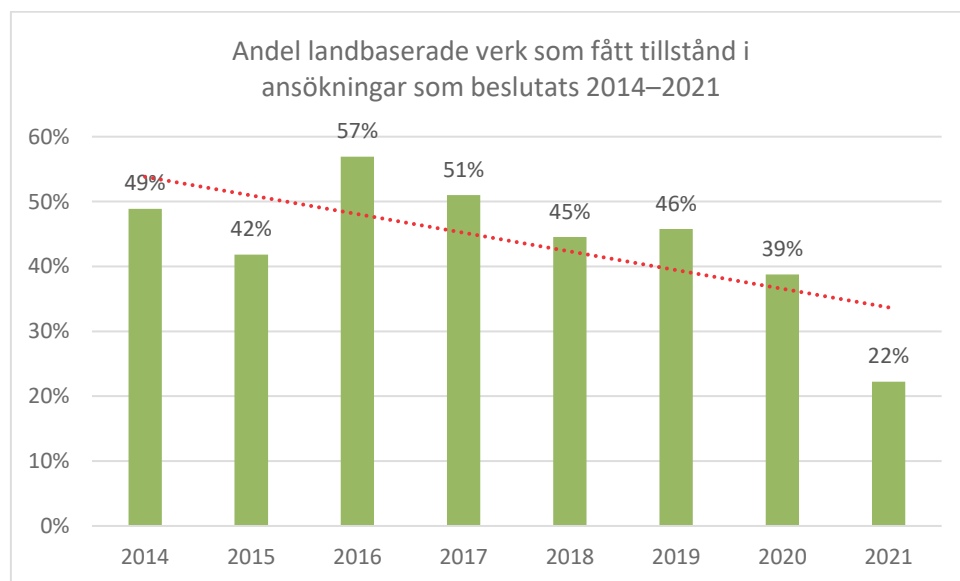
1.1 Perioden 2014–2021

För de ansökningar där beslut fattats i första instans (efter den 1 januari 2014 och som slutligt hade avgjorts under 2021) har 45 procent av vindkraftverken beviljats tillstånd, medan 55 procent inte resulterat i något tillstånd.

Notera att det totala antalet slutligt avgjorda verk under 2014 och 2015 är väsentligt högre än i figuren. Här inkluderas endast de ansökningar som avgjordes i första instans efter 1/1 2014.

Andelen tillståndsgivna verk har minskat kraftigt de senaste åren – främst till följd av en ökande andel vindkraftverk stoppas från att gå vidare till miljöprövning av det s.k. kommunala vetot innan.

1.2 Första halvåret 2022

Som framgår ovan beviljades endast 64 verk under 2020 och 130 verk under 2021. Hittills under 2022 har det beviljats 137 verk.

Under det första halvåret 2022 avgjordes 11 ansökningar avseende 205 vindkraftverk, varav 137 verk (67 procent) beviljades och 68 verk (33 procent) inte beviljades.

Det bör noteras att projektet Lannaberget & Broboberget stod för 115 av de 137 beviljade verken. Om man exkluderar dessa två ansökningar var det 22 av 90 verk (24 procent) som beviljades.

Det är också relevant att redovisa anledningarna till att de 68 verken i de nio återstående ansökningarna inte beviljades:

- 40 verk i sammanlagt fyra ansökningar avslogs på grund av det kommunala vetot
- 11 verk i tre ansökningar avslogs på grund av ”arter och naturvård”, varav 7 verk i en av dessa ansökningar också avslogs på grund av rennäring
- 3 verk i en ansökan avslogs på grund av Försvarsmakten
- 4 verk i en ansökan avvisade på grund av brister i miljökonsekvensbeskrivningen
- 10 verk var relaterade till en mycket lång handläggningstid (projektören drog tillbaka ansökan och byggde på ett gammalt tillstånd)

1.3 Samtliga avgjorda ansökningar

Vi har granskat status för de 2 449 tillståndsgivna verk som avgjorts i första instans efter den 1 januari 2014 och som har beviljats slutligt tillstånd den 30 juni 2022:

- 487 verk var installerade vid utgången av 2021
- 763 verk var investeringsbeslutade vid halvårsskiftet 2022
- Under kvartal 3 2022 har hittills 141 verk aviserats eller investeringsbeslutats
- 494 verk är ”aktuella”, men ännu inte investeringsbeslutade
- 153 verk ingår i nytt samråd eller ansökan om ändringstillstånd
- 250 verk kommer inte att byggas eftersom de investerade projekten har skurits ned av projektören
- 161 verk har oklar status (ingen eller motsägande information eller nedlagt)

De 635 verk som var aktuella vid halvårsskiftet 2022, men ännu inte investeringsbeslutade, fördelar sig så här:

- Elområde 1 – 121 verk (3 projekt)
- Elområde 2 – 265 verk (7 projekt)
- Elområde 3 – 80 verk (8 projekt)
- Elområde 4 – 28 verk (3 projekt)

Om samtliga 494 fortfarande aktuella verk (efter Q3) skulle byggas, och varje verk i genomsnitt producerar 0,023 TWh, så skulle det motsvara cirka 11,3 TWh i produktion.

494 verk, med den teknik som är aktuell idag och investering 75 miljoner SEK per verk, representerar en sammanlagd investering på cirka 37 miljarder SEK.

Därutöver är det 882 tillståndsgivna verk i Markbygden i Piteå (elområde 1), som regeringen i ett tidigare skede lämnat sitt klartecken till och som delvis har byggts. Det är svårt att finna exakt information, men under 2021 producerade vindkraftverken i Markbygden, främst från den första fasen, i runda tal 3 TWh.

2. Ansökningar i tillståndsprocess

2.1 Utgången av första halvåret 2022

Vid halvårsskiftet 2022 fanns 46 ansökningar med totalt 892 verk som inte var avgjorda.

Av dessa:

- I 25 projekt (527 verk) har miljöprövningsdelegationen (MPD) ännu inte fattat beslut.
- I 21 projekt (365 verk) MPD har fattat beslut, varav 246 verk (67 procent) beviljats och 119 verk avslagits (33 procent). Det följer tidigare mönster, eftersom MPD normalt har en högre andel beviljade verk än domstolarna.

- I 10 av de 21 projekten (med 223 verk) har mark- och miljödomstol fattat beslut och beviljat 134 verk (60 procent) och avslagit 89 verk (40 procent).
- I de 21 projekt (373 verk) där beslut har fattats i första eller andra instans (se ovan) har 213 verk (57 procent) beviljats och 160 verk (43 procent) avslagits.
- Av de ansökningarna ligger 50 procent i södra Sverige medan andelen verk i södra Sverige är 26 procent:
 - 4 (195 verk) i elområde 1
 - 19 (462 verk) i elområde 2
 - 17 (193 verk) i elområde 3
 - 6 (42 verk) i elområde 4

Om samtliga 892 verk i tillståndprocess får tillstånd och realiserar, och om verken i genomsnitt producerar 0,023 TWh, skulle den årliga produktionen uppgå till cirka 20,5 TWh med följande fördelning;

- 195 verk i elområde 1 - skulle kunna ge cirka 4,5 TWh
- 462 verk i elområde 2 - skulle kunna ge cirka 10,6 TWh
- 193 verk i elområde 3 - skulle kunna ge cirka 4,4 TWh
- 42 verk i elområde 4- skulle kunna ge cirka 1 TWh

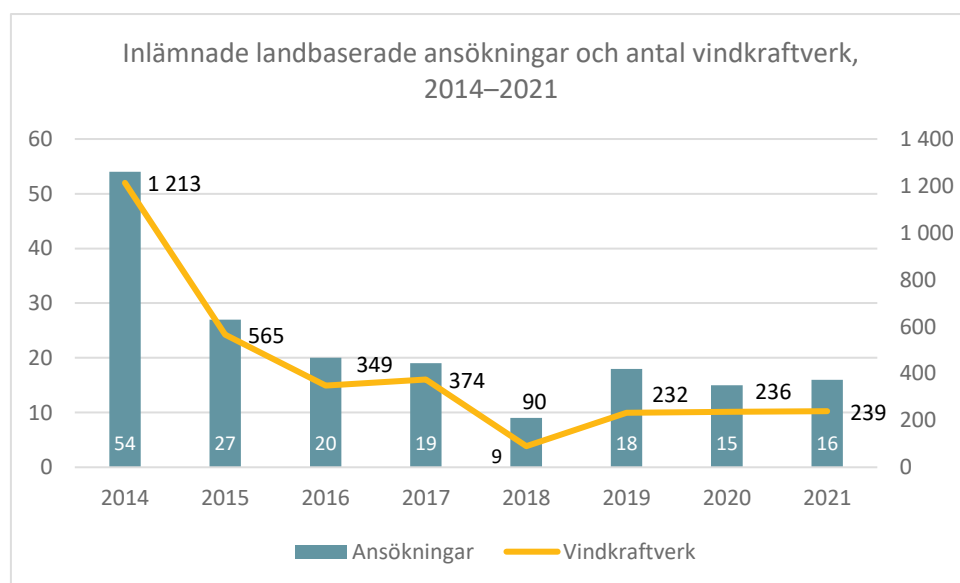
892 verk, med den teknik som är aktuell idag och investering 75 miljoner SEK per verk, representerar en sammanlagd investering på cirka 67 miljarder SEK.

3. Antal ansökningar

3.1 Perioden 2014–2021

Nedan kartläggning omfattar 178 ansökningar, gällande 3 298 vindkraftverk, som lämnats in mellan 2014 och 2021, inklusive sådana som inte avgjorts.

Antalet inlämnade ansökningar samt antalet ansökta verk har minskat kraftigt under perioden.

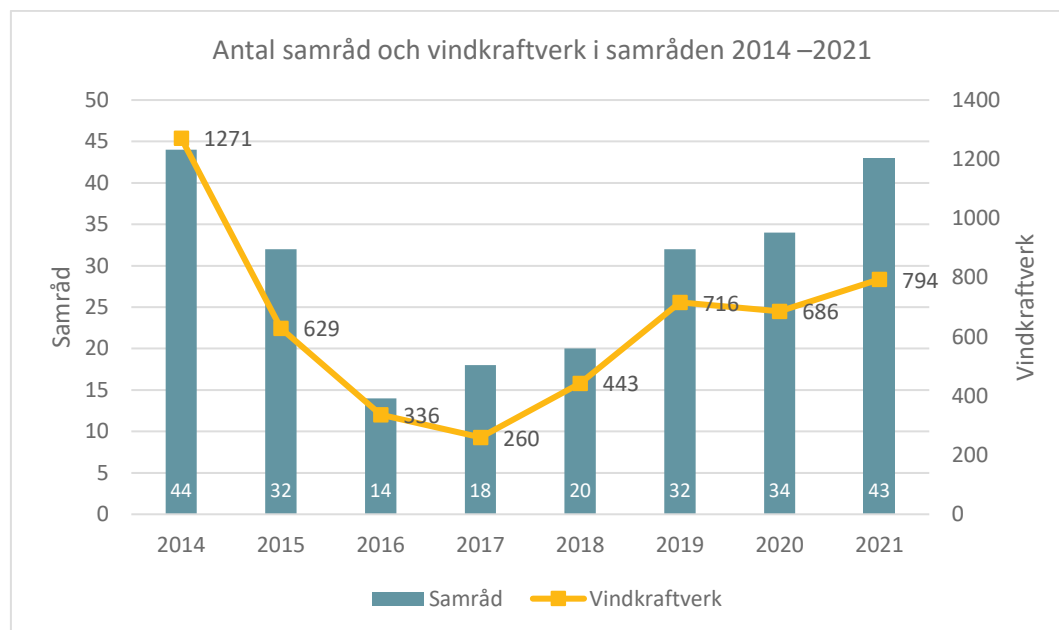
3.2 Första halvåret 2022

Under de tre senaste åren lämnades det in ansökningar om cirka 235 verk om året. Det första halvåret 2022 lämnades det bara in sju ansökningar avseende totalt 71 verk.

4. Antal samråd

4.1 Perioden 2014–2021

I figuren nedan redovisas 237 påbörjade avgränsningssamråd, och antalet vindkraftverk i samråden. Som framgår minskade såväl antalet samråd (blå staplar) som antalet verk (gul linje) kraftigt under 2016–2018, men har därefter ökat igen.

4.2 Första halvåret 2022

Det har sedan 2016 varit en successiv ökning av antalet samråd och antalet verk i samråden. Under 2021 inleddes 43 samråd avseende 794 verk.

Under den första halvan av valåret 2022 inleddes endast nio samråd, avseende totalt 89 verk. Det finns skäl att tro att antalet samråd kommer att öka efter valet.